

วาทกรรมการอ่านในสังคมไทย

พงศ์ศักดิ์ สังขภิญโญ¹

Received: 26/06/2019; Revised: 22/11/2019; Accepted: 22/12/2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวาทกรรมการอ่านในสังคมไทย ด้วยการใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและหลักการวิเคราะห์วาทกรรม ตามแนวคิดของฟูโกต์ (Foucault) และเก็บข้อมูลในรูปแบบของตัวบท (text) จากเอกสารที่ได้คัดเลือกจำนวน 80 รายการ ทั้งที่เป็นสิ่งพิมพ์และอินเทอร์เน็ต ผลการวิจัยพบว่าวาทกรรมที่ครอบงำในสังคมไทย คือคนไทยอ่านหนังสือน้อย ไม่รักการอ่าน ด้วยวลีที่หลากหลาย และวลีที่รับรู้กันทั่วไปคือ “คนไทยอ่านหนังสือปีละ 8 บรรทัด” จึงส่งผลให้เกิดกระแสการวิพากษ์วิจารณ์ที่มีต่อวาทกรรมในลักษณะติดลบ วิตกกังวล โดยใช้คำพูดแบบเสียดสีเยาะเย้ย แดกดัน และมองว่าเป็นวิกฤตของประเทศที่จะต้องรีบแก้ไข และหาแนวทางสนับสนุนให้คนไทยรักการอ่าน

คำสำคัญ: การอ่านนิสัยรักการอ่าน; การอ่านของคนไทย; พฤติกรรมการอ่าน; วาทกรรม

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หลักสูตรการจัดการสารสนเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช อีเมล pongsaksang1@hotmail.com

Discourse on Reading in Thai Society

Pongsak Sangkhapinyo¹

Received: 26/06/2019; Revised: 22/11/2019; Accepted: 22/12/2019

Abstract

The objective of this research was to study the reading discourse in Thai Society. The research methodology was analyzed through content analysis and Foucault's discourse analysis. The researcher collected data in 80 selected texts from the printed materials and internet resources. The research found that there is a dominant discourse in Thai society; that is, Thai people read less books, do not love reading only with the common phrase: "Thai people read 8 lines a year" This results in a stream of negative criticisms on the discourses. Such also generates severe sarcasm and irony causing a crisis in the country. This problem needs solving to find ways to encourage Thai people to love more reading.

Keywords: Reading, Reading Habit, Reading of Thai People, Behavior of Reading, Discourse

¹Assistant Professor, Information Management, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Nakon Si Thammarat Rajabhat University, E-mail: pongsaksang1@hotmail.com

บทนำ

ทุกคนต่างรับรู้ว่าการอ่านมีความสำคัญ (Wong, n.d.) และทุกประเทศทั่วโลกต่างยอมรับว่าการอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญของการเรียนรู้ การพัฒนาในทุก ๆ ด้าน และมีความสำคัญอย่างมากต่อการกำหนดอนาคตของประเทศ จากพฤติกรรมและนิสัยรักการอ่านของประชากรในประเทศนั้น ๆ ด้วยเหตุนี้การอ่านจึงมีความจำเป็นสำหรับทุกคนที่ต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเองและประเทศ เพราะการอ่านเป็นการให้อาหารสมอง ถ้าทุกคนมีนิสัยรักการอ่าน และอ่านหนังสือทุกวันหรือเป็นประจำ ก็เปรียบเสมือนกับเป็นการให้อาหารสมองตนเองทุกวัน ทำให้เกิดการพัฒนา เจริญงอกงามด้านสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ เหมือนดังอาหารร่างกายที่ส่งผลให้ร่างกายเติบโตแข็งแรง การอ่านจึงก่อให้เกิดการสร้างคุณภาพของประชากรให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทั่วโลกได้มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าอย่างน้อยร้อยละ 80-90 ของความรู้หรือข้อมูลข่าวสารที่มนุษย์ต้องการนั้นได้มาจากการอ่านทั้งสิ้น และเป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิตและการทำงานในสังคมปัจจุบัน (Davis, 2016; Kay, 1946; Sharma, 2018) หรือดังที่ Ndikubwayezo (2019, p. 11) กล่าวสนับสนุนว่าการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้อ่านประสบผลสำเร็จทั้งในด้านการเรียน และการใช้ชีวิตต่อมา การอ่านจึงมิใช่เป็นเพียงการอ่านในโรงเรียนเท่านั้น แต่เป็นการอ่านเพื่อเรียนรู้ตลอดชีวิต

นอกจากนี้ถ้ามองในแง่ ของการลงทุนเพื่อพัฒนาศักยภาพของประชากรแล้ว การอ่านเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดที่จะทำให้ประชากรสามารถพัฒนาศักยภาพ และความสามารถในการทำงานและพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน ด้วยเหตุนี้รัฐบาลทุกประเทศจึงจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรทุกระดับ และทุกวัย ตั้งแต่เด็กจนถึงผู้ใหญ่ มีนิสัยรักการอ่าน ใช้ทักษะการอ่านในการแสวงหาความรู้ หากต้องการพัฒนาศักยภาพของประเทศในการแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ในโลกปัจจุบัน (Build a nation to progress by reading, n.d.) เพราะการอ่านเป็นการพัฒนามนุษย์และสังคม และการอ่านเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อสังคมปัจจุบันอย่างมาก (Igwe, 2011; and Palani, 2012)

แม้ว่าทุกคนต่างเห็นความสำคัญว่าการอ่านหนังสือเป็นการพัฒนาตนเอง และเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เป็นสิ่งจำเป็นมากในการพัฒนาคนและพัฒนาสังคมก็ตาม แต่ปัจจุบันนี้การอ่านหนังสือของคนไทยเป็นกิจกรรมที่ไม่แพร่หลายในสังคมไทยในแทบทุกระดับชนชั้น หรือทุกระดับสังคม คนไทยกลับอ่านหนังสือน้อยลง เพราะเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ อีกหลายประเทศที่พัฒนาแล้ว และมีศักยภาพของประชากรสูง คนไทยดูเหมือนว่าจะไม่มีนิสัยรักการอ่านมากนัก (National Statistical Office 2012; New numbers, Thai people read less, average 2-5 books, n.d. ; and Office of the National Human Rights Commission, 2012)

ด้วยเหตุนี้หน่วยงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการอ่านของคนไทยทุกสมัย ต่างเห็นความสำคัญและปัญหาที่เกิดขึ้นกับนิสัยรักการอ่านของคนไทย ต่างให้ความสำคัญกับการพัฒนาและแก้ปัญหาการอ่านที่เกิดขึ้น ได้มีการวางยุทธศาสตร์ โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ รวมไปถึงจัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรง เช่น คณะกรรมการส่งเสริมการอ่านระดับชาติ เป็นต้น ในการส่งเสริมการอ่านหรือให้คนไทยมีนิสัยรักการอ่านเพิ่มขึ้น เช่น กำหนดให้การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตใน 3

ประเด็น คือ การพัฒนาคนไทยให้มีความสามารถในการอ่าน การพัฒนาคนไทยให้มีนิสัยรักการอ่าน และการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการอ่านให้ยั่งยืน โดยกำหนดให้วันที่ 2 เมษายนของทุกปีเป็น “วันรักการอ่าน” และกำหนดให้ปี 2552-2561 เป็นทศวรรษแห่งการอ่านของชาติ และกำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นกลไกขับเคลื่อนการส่งเสริมการอ่านให้เกิดเป็นรูปธรรม พร้อมกับพัฒนาแหล่งการอ่านให้ครอบคลุมทุกตำบล ชุมชน อย่างมีคุณภาพ และสร้างภาคีเครือข่ายการอ่านเพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน (Thai children read fewer books, only 39 minutes, 2009; Build a nation to progress by reading. n.d. และOffice of Reading Promotion Project, Office of the Non-Formal and Informal Education, 2009)

อย่างไรก็ตามในอดีตที่ผ่านมาแม้หน่วยงานของรัฐได้เข้ามาแก้ไข และพัฒนากิจกรรม ต่าง ๆ แล้วก็ตาม แต่ยังไม่สามารถพัฒนาหรือสร้างสังคมการอ่าน หรือนิสัยรักการอ่านของคนไทยให้เป็นรูปธรรมได้อย่างแท้จริง Chiengkul (2012, p. 3) กล่าวว่าการณ์รณรงค์ส่งเสริมการอ่านของไทยไม่ได้ผล ภาครัฐและภาคเอกชนของไทยตระหนักเรื่องปัญหาคนไทยอ่านหนังสือน้อยมาก การอ่านในสังคมไทยจะเกิดขึ้นจนเป็นวัฒนธรรมหรือนิสัยอย่างแท้จริงจึงมิใช่เป็นเรื่องง่ายนัก หากยังไม่สามารถมองเห็นปัญหาที่แท้จริง มีค่านิยม วัฒนธรรม และวาทกรรมทางด้านการอ่านอะไรบางอย่างที่แฝงอยู่ในสังคมไทย เพื่อให้เห็นถึงต้นตอของปัญหาการอ่านของคนไทยอย่างแท้จริง และสามารถนำไปเป็นข้อมูลในการวางแผน หรือดำเนินการแก้ปัญหาได้ตรงจุด จำเป็นที่จะต้องศึกษา หรือวิเคราะห์วาทกรรมการอ่านในสังคมไทยอย่างจริงจัง และเป็นระบบ เพื่อให้มองเห็นถึงบทบาทของวาทกรรมการอ่านที่เข้ามาครอบงำ คนไทยว่ามีอะไรบางอย่างที่ส่งผลให้เกิดต่อพฤติกรรม การอ่าน และไม่อ่านของคนไทย

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัยเพื่อแสวงหาคำตอบว่าวาทกรรมการอ่านในสังคมไทยเป็นอย่างไร มีการสร้างวาทกรรม การก่อตัว การปรับเปลี่ยนวาทกรรม ตลอดจนถึงบทบาท หรืออำนาจของวาทกรรมที่มีต่อวัฒนธรรมการอ่านของคนไทย ด้วยการครอบงำ กดทับ ปิดกั้น ให้คนไทยเกิดค่านิยม ความเชื่อ พฤติกรรมและปฏิบัติตามโดยไม่รู้ตัว โดยใช้การวิเคราะห์วาทกรรมเป็นแนวทางในการศึกษา ด้วยการพยายามเปิดเผยให้เห็นถึงฐานะความเป็นวาทกรรมที่ดำรงอยู่ในสังคม และมีอะไรแฝงอยู่ในวาทกรรม โดยผู้วิจัยได้อิงความหมายของวาทกรรมตามแบบที่ฟูโกต์ (Foucault) ใช้คือวาทกรรมเป็นเรื่องของการใช้อำนาจในการสร้างความรู้ ความจริง ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ในสังคม ทำให้เห็นแง่มุมของอำนาจ ความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจกับความรู้ ซึ่งเป็นมิติที่มีความซับซ้อน และแฝงตัวอย่างแนบแน่นอยู่ในสังคม ต้องใช้การวิเคราะห์วาทกรรมจึงจะทำให้มองเห็นได้อย่างชัดเจนถึงมุมมอง ทศนคติทางด้านวาทกรรมการอ่านของคนไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหา และวิเคราะห์วาทกรรมการอ่านที่เกิดขึ้นในสังคมไทย โดยพยายามเปิดเผยให้เห็นถึงฐานะของวาทกรรมการอ่านเป็นสำคัญ ว่าเกิดขึ้นอย่างไร และสังคมรู้สึกอย่างไร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์วาทกรรมการอ่านในสังคมไทย ด้วยการใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและหลักการวิเคราะห์วาทกรรม ตามแนวคิดของฟูโกต์ (Foucault) และเก็บข้อมูลในรูปแบบของตัวบท (text) ทั้งที่เป็นสิ่งพิมพ์และอินเทอร์เน็ต คัดเลือกเอกสารโดยใช้หลักการของ Fairclough มาเป็นแนวทางในการคัดเลือกจึงได้เอกสารจำนวน 80 รายการ เพื่อค้นหาวาทกรรมที่ซ่อนเร้นอยู่ในเอกสารเหล่านี้ว่ามีวาทกรรมอะไรบ้าง จนเกิดเป็นการยอมรับหรือดำรงอยู่ในสังคม และสังคมรับรู้และมีความคิดเห็นอย่างไรต่อวาทกรรมการอ่านในสังคมไทย ในประเด็นการสร้างวาทกรรม การก่อตัว และผลกระทบต่อสังคมในประเด็นมุมมอง กระแสการวิพากษ์วิจารณ์ของสังคมที่มีต่อวาทกรรมการอ่านของคนไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. คัดเลือกเอกสารตามแนวคิดของ Fairclough (2005) ซึ่งมี 33 ประเด็น แต่ผู้วิจัยเลือกใช้หลักเกณฑ์

เพียง 10 ประเด็นคือ

- 1.1 อะไรคือวาทกรรมที่อยู่ในตัวบท

1.2 มีภาคปฏิบัติการของวาทกรรม หรือภาคปฏิบัติการทางสังคมอะไรบ้าง ที่เป็นเหตุการณ์ที่สามารถนำมาอ้างอิงได้ที่อยู่ในวาทกรรมเหล่านี้

- 1.3 มีน้ำเสียงอยู่ในข้อความอย่างไร แบบยอมรับ หรือปฏิเสธ

- 1.4 มีอะไรปรากฏอยู่ในเบื้องหน้า หรือเบื้องหลัง ในน้ำเสียงนั้น

- 1.5 มีความหมายของคำที่แฝงอยู่ในตัวบทที่นำเสนอหรือไม่

- 1.6 มีเนื้อหาอะไรบ้างที่แสดงให้เห็นถึงเหตุการณ์ทางสังคม

- 1.7 มีอะไรบ้างที่ผู้เขียนได้วิจารณ์ หรือเสนอแนะถึงการจัดกีดความของความจริง

- 1.8 มีคุณค่าอะไรบ้างที่ผู้เขียนได้วิจารณ์ หรือเสนอแนะ

- 1.9 อะไรคือระบบความคิดของวาทกรรม

- 1.10 อะไรคือความสัมพันธ์ของอำนาจ

2. วิเคราะห์เอกสารช่วงปี 2540-2560 (โดยเฉพาะ 2550-2555) ซึ่งเป็นช่วงที่มีการพูดถึง อ้างถึง และถกเถียงกันมาก หรือที่เรียกว่าประเด็นร้อนจนเกิดเป็นวาทกรรมขึ้นมา แต่หลังจากนั้นก็จะมีวาทกรรมอื่น ๆ มาแทนที่ หรือมีการพูดถึงวาทกรรมการอ่านในประเด็นอื่น ๆ แทน วาทกรรมเดิมก็ค่อย ๆ เลือนหายไป แม้จะมีคนกล่าวถึงบ้างก็ตาม (แต่น้อยมาก)

3. ข้อจำกัดในการวิจัย โดยผู้วิจัยวิเคราะห์วาทกรรมภายใต้บริบทของเอกสารที่ได้คัดเลือกเท่านั้น จึงไม่ครอบคลุมเอกสารอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากที่ผู้วิจัยคัดเลือก โดยเฉพาะเอกสารที่แปลจากต่างประเทศ แต่จะนำมาใช้เฉพาะคำนำที่เขียนโดยคนไทย เพื่อให้มองเห็นว่าเป็นวาทกรรมที่เกิดขึ้นในสังคมไทย

4. การวิเคราะห์เนื้อหาในขั้นต้น ดำเนินการดังนี้

- 4.1 กำหนดกลุ่มเนื้อหาที่จะวิเคราะห์ตามคำศัพท์ที่ได้กำหนด
- 4.2 รวบรวมข้อมูลที่ต้องการวิเคราะห์
- 4.3 คัดลอกเนื้อหา และแยกเป็นกลุ่มตามคำศัพท์ที่ได้กำหนดศึกษา
- 4.4 ลงรหัสด้วยคำสำคัญจากเนื้อหาที่ได้คัดลอก
- 4.5 วิเคราะห์เนื้อหา และตีความ เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์วาทกรรม

5. การวิเคราะห์วาทกรรม จากตัวบท ที่ได้คัดลอกเนื้อหา ในตารางเพื่อให้มองเห็นหัวข้อตามประเด็นต่าง ๆ ทางวาทกรรม วิเคราะห์เพื่อให้มองเห็นกระบวนการ การสร้าง การให้ความหมาย และภาคปฏิบัติการทางวาทกรรมในการผลักดันแนวคิดทางด้านการอ่าน ทั้งที่เป็นวาทกรรมหลัก วาทกรรมรอง การผลิตซ้ำวาทกรรม และวาทกรรมทวนกระแส

ผลการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการนำเสนอประเด็นที่นำไปของวาทกรรมการอ่านของคนไทย ที่เป็นวาทกรรมหลักว่าคนไทยไม่รักการอ่าน ไม่อ่านหนังสือ หรือไม่มีวัฒนธรรมการอ่าน ผลกระทบ จนเกิดเป็นวาทกรรมที่ตอกย้ำสังคมไทย ที่นักวิชาการ ครู นักการศึกษา หน่วยงานที่รับผิดชอบทั้งของรัฐและเอกชน สื่อมวลชน และบุคคลทั่วไป ต่างวิพากษ์วิจารณ์ในแวดวงสัมมนา อภิปราย รวมไปถึงการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ พร้อมทั้งการตอกย้ำจากสื่อมวลชนที่นำเสนอข่าว ข้อมูล ที่มีความคิดเห็นส่วนใหญ่ด้วยน้ำเสียงเดียวกัน จึงกลายเป็น วาทกรรมที่หล่อหลอมคนไทยจนไม่สามารถที่จะปฏิเสธวาทกรรมหลักเหล่านี้ ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. จุดกำเนิดวาทกรรมการอ่านของคนไทย

วาทกรรมคนไทยอ่านหนังสือน้อย ไม่รักการอ่าน ไม่อ่านหนังสือ หรือไม่มีวัฒนธรรมการอ่าน เกิดจากผลการวิจัยและสำรวจจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งมีการสำรวจหลายครั้ง ซึ่งผลการสำรวจแต่ละครั้งก็นำออกมาเผยแพร่ยังเป็นการตอกย้ำให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น และสร้างกระแสให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ขึ้นทุกครั้งเป็นระยะเวลานาน จนเกิดเป็นวาทกรรมในสังคมไทย ก่อให้เกิดการตื่นตัว สร้างแรงกระเพื่อมในวงกว้าง ดังที่พิรุณ อนวัชศิริวงศ์ จากศูนย์วิจัยและพัฒนาวัฒนธรรม การอ่านกล่าวว่า “ผลการสำรวจเรื่องการอ่านหนังสือของคนไทยโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติแต่ละครั้ง มักก่อกระแสวิพากษ์ในสังคม จากการรวบรวมข้อมูลเอกสารจากแหล่งต่าง ๆ พบว่า มีผู้กล่าวว่าคนไทยอ่านหนังสือ 7 บรรทัดต่อวันบ้าง 7 บรรทัดต่อปีบ้าง และบางแห่งระบุ 5 เล่มต่อปี (หรือ 2 เล่มต่อปี) ซึ่งส่วนหนึ่งจะอ้างอิงข้อมูลว่ามาจากผลสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ”

(Athirana, 2010) Dekdee.com website (2010) กล่าวสนับสนุนว่า การสำรวจดังกล่าวสร้างความตื่นตัวไม่น้อย เพราะอัตราการอ่านหนังสือสามารถบ่งชี้คุณภาพประชาชนและประเทศได้ และเมื่อเอาไปเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ คนไทยยังมีพฤติกรรมการอ่านน้อย

สำนักงานสถิติแห่งชาติได้สำรวจเรื่องการอ่านหนังสือของคนไทยซึ่งเป็นการสำรวจเรื่องนี้โดยตรงมาแล้ว 3 ครั้ง คือในปี 2546, 2548 และ 2551 อย่างไรก็ตาม ก่อนหน้านั้นได้มีบทความรายงานเรื่อง “การอ่านหนังสือของคนไทย” ตีพิมพ์ใน “สารสถิติ” ฉบับเดือนมิถุนายน 2546 ระบุว่าคนไทยใช้เวลาในการอ่านหนังสือประมาณ 3 นาทีต่อวัน และเด็กวัย 10-14 ปี อ่านน้อยที่สุด คือ 1.28 นาทีต่อวัน จากการศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่ออกโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการอ่านหนังสือของคนไทย ไม่พบว่ามีการระบุว่าคนไทยอ่านหนังสือจำนวนเล่มหรือจำนวนบรรทัด ระบุเพียงระยะเวลาในการอ่านเท่านั้น

การระบุว่าคนไทยอ่านหนังสือกันด้วยจำนวนบรรทัดต่อวันหรือจำนวนเล่มต่อปี อาจเป็นผลมาจากการตีความเองของผู้นำข้อมูลไปใช้หรือนำไปเผยแพร่ต่อ หรืออาจมาจากการสำรวจของหน่วยงานอื่นที่มีใช้สำนักงานสถิติแห่งชาติ จากการรวบรวมข้อมูลพบว่าหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการมีการสำรวจพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนซึ่งระบุหน่วยชี้วัดเป็นจำนวนหน้าและจำนวนเล่ม ประกอบกับการที่ปลัดกระทรวงศึกษาธิการระบุว่า “จะรณรงค์ให้คนไทยอ่านหนังสือเพิ่มขึ้นเป็นวันละ 12 บรรทัดให้ได้ภายในปี 2550” จึงเชื่อว่ากระทรวงศึกษาธิการเองน่าจะมีข้อมูลการสำรวจเรื่องการอ่านอีกชุดหนึ่ง และผู้ที่นำข้อมูลไปใช้อาจกล่าวถึงข้อมูลจากทั้งสองแหล่งในเวลาเดียวกัน จึงรวมความว่าเป็นผลจากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ดังข้อความต่อไปนี้ที่มีการอ้างถึงสำนักงานสถิติแห่งชาติ เช่น

“ตัวเลขอ้างอิงจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ที่ออกมาระบุว่า ปัจจุบันประชากรไทยอ่านหนังสือน้อยลงถึงขั้นวิกฤต คนไทยไม่ชอบอ่านหนังสือ” (Combining the power of love to read and solve the crisis, Thai people do not love reading books., n.d.)

“หลายองค์กรได้ช่วยกันรณรงค์เพื่อผลักดันให้สังคมไทยตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านหนังสือ แต่จากข้อมูลสถิติเรื่องการอ่านหนังสือของคนไทยที่สำรวจโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติปี 2551พบว่าอัตราการอ่านหนังสือของคนไทยลดลง” (Athirana, 2๖)

2. ที่มาของการสำรวจการอ่านของคนไทย

ตามความเป็นจริงได้มีการพูดคุย อภิปราย และกล่าวถึงการอ่านของคนไทยในทุกวงการโดยเฉพาะแวดวงการศึกษา ว่าเด็กไทยขี้เกียจอ่านหนังสือ อ่านหนังสือน้อย และหันมาใช้สมาร์ตโฟน เล่นเกม เล่นอินเทอร์เน็ต ใช้เวลาสนุกสนานมากกว่าที่จะแสวงหาความรู้ ซึ่งประเด็นเหล่านี้เป็นเพียงการแสดงทัศนะซึ่งกันและกันอย่างไม่เป็นทางการและเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป สำนักงานสถิติแห่งชาติจึงมีเป้าหมายที่ต้องการจะตอบ

โจทย์การอ่านของคนไทยว่าเป็นอย่างไร ในระดับใด อย่างเป็นทางการและถูกต้องตามหลักการวิจัย จึงเป็นหน่วยงานแรกที่ทำให้ความสนใจ และได้ทำการสำรวจวิจัยเกิดขึ้น ดังที่ปัทมา อมรสิริสมบุรณ์ ผู้อำนวยการสำนักงานสถิติแห่งชาติ กล่าวว่าสำนักงานสถิติแห่งชาติได้สำรวจการอ่านของประชากรเพื่อต้องการให้ประเทศมีข้อมูลพื้นฐานเรื่องของการอ่าน รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนรักการอ่านเพิ่มมากขึ้น สำนักงานสถิติแห่งชาติได้สำรวจการอ่านมาแล้วหลายครั้ง (Sowing seeds, love reading 6 months, million copies, 2013) ครั้งแรกในปี 2546 เฉพาะประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป และต่อมาปี 2551 ได้เพิ่มเรื่องการอ่านของเด็กเล็ก อายุต่ำกว่า 6 ปี (Thai people's reading in 2015, the official survey of the National Statistical Office, 2015) ข้อมูลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติซึ่งดำเนินการอย่างต่อเนื่องทุก 2-3 ปี โดยจะทำการในปีที่ลงท้ายด้วยเลขคู่ ครอบคลุมกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 55,000ครัวเรือน ทั้งในและนอกเขตเทศบาลทั่วประเทศมีความถูกต้องน่าเชื่อถือตามหลักวิชาการทางด้านสถิติโดยแบ่งชุดข้อมูลเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 6 ปี (เด็กอ่านเองหรือผู้ใหญ่อ่านให้ฟัง) กลุ่มวัยรุ่น อายุ 15-24 ปี และภาพรวมการอ่านของประชากรอายุ ตั้งแต่ 6 ปี ขึ้นไป (TK Park, 2015) และการสำรวจพฤติกรรมการอ่านของคนไทยทุกครั้ง กล่าวได้ว่าถูกต้องตามระเบียบการวิจัยและในเชิงสถิติ

ก่อนจะมีการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ สังคมไทยต่างก็รับรู้กันทั่วไปว่าคนไทยไม่รักการอ่าน แต่ผลที่สร้างกระแสให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ในวงกว้างยังไม่รุนแรงมากนัก แต่เมื่อผลการสำรวจได้เผยแพร่ออกมา และมีการนำไปอ้างอิงกันหลากหลาย จนกลายเป็นวาทกรรมหลัก ที่ตอกย้ำ ครอบงำให้เกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์ ตระหนก เป็นกังวล ตกเตียง เสียตสีในวงกว้าง ถึงแหล่งที่มา และวิธีการสำรวจ ดังเช่นข้อความต่อไปนี้

“ดูเหมือนคำกล่าวที่ว่า คนไทยไม่อ่านหนังสือ จะกลายเป็นคำจำกัดความถึงวัฒนธรรมการอ่านของคนไทยไปแล้ว ไม่ว่าจะด้วยนิสัยใจคอ สภาพแวดล้อม หรือปัจจัยอะไรต่อมิอะไรที่ทำให้คนไทยไม่อ่านหนังสือ (อย่างที่เขาวา) แต่วันนี้มีคำอธิบายเป็นเรื่องเป็นราวเรียบร้อยแล้ว เพราะก่อนหน้านี้ยังไม่มีใครชี้ชัดได้ว่าคนไทยอ่านหนังสือหรือไม่ ถ้าอ่านพวกเขาอ่านอะไร มีเพียงการคาดเดาและตีตราว่าเป็นอย่างนั้นเป็นอย่างนี้” (Athirana, 2010)

“ข้อมูลผลสำรวจการอ่านของประชากร พ.ศ. 2558 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ที่นำมาเผยแพร่อย่างกว้างขวางโดยทีเคพาร์คนั้น ถูกพุดถึงผ่านสื่อทุกแขนง และรับรู้ทั่วไปไล่เรื่อยไปจนถึงระดับผู้นำประเทศ หากมองเฉพาะตัวเลขสถิติเพียงอย่างเดียวก็ให้แง่มุม

ชวนคิดหลายอย่าง ยิ่งลองใช้ข้อมูลชุดเดียวกันแต่คิดลึกลงไปอีกชั้น ก็จะมีพบข้อเท็จจริงอีกหลายประเด็นที่มีทั้งความน่าสนใจและน่าตกใจไปพร้อมกัน” (Reading surveys and some shocking findings, 2016, p. 190)

“เมื่อพูดถึงเรื่องคนไทยกับการอ่าน ผู้หลักผู้ใหญ่แสดงอาการสั่นหัว ไม่ไหวทุกที มักเป็นข้อมูลจากการสำรวจ ลองไปดูเถอะข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาตินี้แหละ สำรวจทุกครั้งคนอ่านหนังสือน้อยลงทุกคราว เป็นอย่างนี้มานานแล้ว” (Lowkapirom, 2009, p. 22)

3. วาทกรรมกรอ่านของคนไทย

วาทกรรมหลักที่แสดงให้เห็นว่าคนไทยอ่านน้อย ไม่รักการอ่าน หรือไม่มีความชอบ การอ่านที่สังคมไทยโดยทั่วไปรับรู้กันมานาน ด้วยวิธีต่าง ๆ หลากหลาย แต่วิธีที่มีคนอ้างถึงกันมากจนกลายเป็นวาทกรรมหลักคือวลี “คนไทยอ่านหนังสือปีละ 8 บรรทัด” จึงเป็นไปในทิศทางติดลบ เช่น ต่ำ น้อย ลดลง ถอยหลัง ไม่อ่าน ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นได้ชัดเจนว่าเป็นปัญหามิถุคของประเทศที่จะต้องรีบแก้ไข ซึ่งถือเป็นปัญหาหลักของประเทศไทยที่จะพัฒนาคนในชาติให้มีคุณภาพ มีการศึกษา หรือสมองของชาติ ที่จะสามารถแข่งขันกับอารยประเทศได้

Kai-Nunna (2014) ได้กล่าวสนับสนุนว่า “เราอ่านหนังสือกันน้อยมากจนแทบไม่น่าเชื่อ เพราะการสำรวจอัตราการอ่านหนังสือของคนไทยจากหลายหน่วยงานได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงกัน คนไทยอ่านหนังสือเฉลี่ยคนละ 2 เล่มต่อปี เมื่อ พ.ศ.2551 สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) รายงานผลการศึกษา พบว่าคนไทยอ่านหนังสือเฉลี่ยคนละ 5 เล่มต่อปี” นอกจากนี้ Jaithai (1998, p. 86-88) ได้กล่าวสนับสนุนว่า “ปัญหาหนึ่งที่ถูกหยิบยกขึ้นมากล่าวถึงอย่างกว้างขวางก็คือ คนไทยอ่านหนังสือน้อยใช้หรือไม่ถึงได้ทำให้เกิดวิกฤติดังกล่าวนั้นและไม่สามารถหาทางออกในการแก้ไขวิกฤติได้ ฉะนั้น การอ่านของคนไทยเพียงพอแล้วหรือยัง” หรือจากข่าวของประชาชาติธุรกิจ ซึ่งประเด็นว่า “1 ปีคนไทยอ่านหนังสือเฉลี่ยกี่เล่ม เป็นคำถามปวดใจสำหรับเมืองไทย ทุกครั้งที่ได้ยินคำตอบ” (Far more than Vietnamese people read 10 times more than Thailand, 2012) มีนักวิชาการได้แสดงความคิดเห็นหลากหลายต่อปัญหาการอ่านของคนไทยจำนวนมากแต่ที่เด่น ๆ เช่น ดังนี้

“วาทกรรม “คนไทยอ่านหนังสือปีละ 8 บรรทัด” กระทบความรู้สึกและสร้างความจดจำให้ผู้คนจำนวนมาก ทั้ง ๆ ที่ดูเหมือนว่าจะไม่มีที่มาที่ไปไม่ได้อ้างอิงผลการสำรวจหรือการ

วิจัยทางวิชาการใด ๆ แต่มันได้ตอกย้ำให้ผู้รับสารตระหนักว่า คนไทยอ่านหนังสือน้อย”
(TK Park, 2015)

“คนไทยอ่านหนังสือปีละ 8 บรรทัดเป็นข้อมูลที่สะท้อนอะไรก็ได้หลายอย่าง” (Thai children love to read 8 lines per year, 2012, 1)

“1 ปีคนไทยอ่านหนังสือเฉลี่ยก็เล่ม คำถามปวดใจสำหรับเมืองไทยทุกครั้งที่ได้ยินคำตอบ” (Bamrungchok, 2012, 37)

“วิจัยกันนักหนาเรื่องนิสัยอ่านหนังสือของคนไทย ได้ข่าวอื้อฉาวขายชี้น้ำมาโดยตลอด ว่า คนไทยอ่านหนังสือเฉลี่ยวันละ 8 บรรทัดบ้าง ปีละ 2 เล่มหนังสือบ้าง ไม่รู้จะเสียเวลาเสียเงินเสียทองไปทำการวิจัยอะไรให้มันวุ่นวายยุ่งยาก ในเมื่อเป็นความจริงก็คือว่า คนไทยที่เกียจอ่านหนังสือ ที่เกียจรับ ไม่มีเหตุพิเศษพิสดารอะไรเลย และสื่อสังคมสมัยใหม่ก็ช่วยให้คนไทยไม่อ่านหนังสือมากขึ้น ฟังกับดูง่ายกว่า นี่เป็นจุดพื้นฐานที่สุดในการสร้างนิสัยใฝ่หาความรู้ของคนไทยจากการไม่ค่อยอ่านหรือไม่ชอบอ่านหนังสือ หรือเอาง่ายๆ สุกๆดิบๆกับสื่อสมัยใหม่” (Phongphanit, 2012, p.10)

“แทบทุกวงเสวนาวิสาสะเรื่องการอ่าน มักวนเวียนกับปัญหาเดิม คือการกล่าวว่าคนไทยไม่ค่อยอ่านหนังสือหรืออ่านน้อยถึงน้อยมาก” (Pattanamongkol, 2013, 81)

4. วาทกรรมที่ครอบงำคนไทย

วาทกรรมการอ่านในสังคมไทย ได้มีนักวิชาการส่วนหนึ่งได้สร้างภาคปฏิบัติการ เพื่อสนับสนุนให้วาทกรรมคนไทยไม่รักการอ่าน อ่านหนังสือน้อย ไม่อ่านหนังสือ จึงเป็นมายาคติ ตอกย้ำสังคมไทยให้ยอมรับอย่างไม่มีการกังขา โดยใช้คำพูดแบบเสียดสีเยาะเย้ย แดกดัน และวิพากษ์วิจารณ์ในด้านติดลบ ซึ่งมีคำพูดจำนวนหนึ่ง แม้ว่าจะหลากหลายวลีที่นำมากล่าว แต่ก็มีความหมายเดียวกัน ที่นอกเหนือจากวลีที่รู้จักกันทั่วไปที่กล่าวว่า “คนไทยอ่านหนังสือไม่เกิน 8 บรรทัดต่อปี” เช่น

“ใคร ๆ ก็รู้คนไทยไม่อ่านหนังสือ” (AeiySriWong, 2009, p. 91)

“เป็นเรื่องที่น่าตกใจเป็นอย่างยิ่งเมื่อมีการสำรวจว่า ค่าเฉลี่ยของเด็กไทยในประเทศ มีค่าเฉลี่ยของการอ่านหนังสือที่น้อยลงเป็นอย่างมาก” (Ponpraprom, n.d.)

“หันมาดูอัตราการอ่านหนังสือของคนไทยหัวใจสยามบ้าง เราอ่านหนังสือกันน้อยมากจนแทบไม่น่าเชื่อ” (Kai-Nunna, 2014)

“ต้องยอมรับว่าปัญหาการอ่านหนังสือน้อยของเด็กและเยาวชนเป็นวิกฤตอีกด้านของสังคมไทย” (World literature, antidote, not love to read, 2009, p. 2)

ปัญหาการอ่านในสังคมไทยจึงเป็นปัญหาระดับชาติ ที่ทุกฝ่ายต่างตระหนัก กังวล และเป็นห่วงดังที่ Phanoi (2003, p.14) ชี้ให้เห็นว่าปัญหาวิกฤตของการศึกษาไทยขณะนี้ คือคนไทยและเยาวชนไทยส่วนใหญ่ไม่สนใจการอ่าน รวมทั้งคนจบปริญญาเอกและโท เกือบ 1 แสนคน เรียนรู้หนังสือแบบท่องจำตามตำราและคำบรรยายเพื่อไปสอบ ไม่สนใจการอ่านค้นคว้าด้วยตนเอง คิดวิเคราะห์ไม่เป็น ประยุกต์ใช้ไม่ได้ หรือพอจบการศึกษามาเป็นบัณฑิตแล้วก็ไม่อ่านหนังสืออีกต่อไป ซึ่งหลายคนก็มองว่าปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่คนไทยอ่านหนังสือกันน้อย จนแทบไม่น่าเชื่อว่าจะน้อยมาก (The survey results were read with some facts that were discovered and shocked, 2016)

1. ภาคปฏิบัติการวาทกรรมการอ่านของคนไทย

วาทกรรมใด ๆ ในสังคมจะดำรงอยู่ต้องได้รับการยอมรับในสังคม ภาคปฏิบัติการวาทกรรมจึงเป็นส่วนสนับสนุน และมีส่วนสำคัญในการสร้างวาทกรรมหลัก ในบริบทวาทกรรมการอ่านของคนไทยก็เช่นเดียวกัน ภาคปฏิบัติการวาทกรรมได้พยายามสร้างตัวชี้วัดการอ่าน และขยายข้อมูลที่เป็นตัวบ่งชี้ เพื่อการตอกย้ำ และผลิตซ้ำให้สังคมไทยได้มองเห็นชัดเจนขึ้นว่าคนไทยไม่มีนิสัย รักการอ่าน หรืออ่านน้อย เพราะเหตุใด ด้วยวิธีการทางสถิติ และผลิตซ้ำโดยสถาบันที่ได้รับการยอมรับ เช่น สำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นต้น

วาทกรรมต่าง ๆ ที่บ่งบอกถึงพฤติกรรมกรรมการอ่านของคนไทย ที่แสดงให้เห็นถึงการอ่านน้อย ไม่รักการอ่าน และไม่มีการอ่านนั้น เพื่อให้สังคมไทยยอมรับโดยไม่มีข้อกังขา หรือไม่อาจปฏิเสธ วาทกรรมหลักได้ จึงมักจะมีข้อมูลขยายเพิ่มเติมให้ชัดเจนเพิ่มขึ้นว่าการอ่านน้อยนั้นเป็นการอ่านระดับใด เพราะอะไร ด้วยการบ่งบอกจำนวนบรรทัดที่อ่าน จำนวนเล่มต่อปี จำนวนนาที่ จำนวนชั่วโมง เพื่อให้เกิดความชัดเจน และเป็นการตอกย้ำให้เห็นว่าคนไทยไม่มีนิสัย หรือพฤติกรรมรักการอ่าน อ่านน้อย หรือไม่มีความชอบการอ่าน เพื่อให้วาท

กรรมสามารถแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็วและในวงกว้าง ผู้รับสารต่างมองเห็นได้ชัดเจนเกิดการยอมรับ และไม่สามารถปฏิเสธ วาทกรรมคนไทยอ่านหนังสือน้อยได้ ดังเช่น

“ตัวเลขจากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติครั้งล่าสุดระบุว่า เด็กและเยาวชนใช้เวลาอ่านหนังสือเฉลี่ยวันละ 39 นาที จากเดิมเฉลี่ยวันละ 50 นาที” (TK Park, 2011, p.3)

“ตัวเลขอ้างอิงจากสำนักงานสถิติแห่งชาติที่ออกมาระบุว่าปัจจุบันประชากรไทยอ่านหนังสือน้อยลงถึงขั้นวิกฤต” (Combine reading power Resolve crisis, Thai people do not love books, 2003)

2. ภาคนิบัติการทางสังคมต่อการอ่านของคนไทย

ภาคนิบัติการทางสังคมที่มีต่อการอ่านของคนไทย เพื่อชี้ให้เห็นว่าสังคมไทยได้มอง วาทกรรมกรอ่านของคนไทยอย่างไร เมื่อวาทกรรมคนไทยไม่อ่านหนังสือ อ่านหนังสือน้อย ไม่รักการอ่าน หรือไม่พัฒนากรอ่าน เกิดขึ้นในสังคมไทย โดยเฉพาะวลีที่ว่า “คนไทยอ่านหนังสือปีละ 8 บรรทัด” ก่อให้เกิดแรงกระเพื่อมในวงกว้าง มีทั้งที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับวาทกรรม บางคนแสดงอาการเป็นหวัดกักกัวยพยายามเสนอแนะแนวทางแก้ไข บางคนแสดงแนวคิดตอกย้ำและเห็นว่าปัญหาเกิดขึ้นในบริบทใด ดังที่มีการกล่าวถึงกันในแวดวงสื่อว่า “คงเคยได้ยินคำว่า คนไทยอ่านหนังสือไม่เกิน 8 บรรทัดต่อปี โดยคำกล่าวนี้สามารถบ่งบอกได้เลยว่าคนไทยเรานั้นมีปัญหาในการอ่านหนังสือ หรือไม่รักการอ่านกันเลย” (Ministry of Education announcement in 2015 must not be unreadable., n.d.) หรือดังที่ Pornpraprom (n.d.) กล่าวว้า เป็นเรื่องที่นาคใจเป็นอย่างยิ่งเมื่อมีการสำรวจว้า ค่าเฉลี่ยของเด็กไทยในประเทศ มีค่าเฉลี่ยของการอ่านหนังสือที่น้อยลงเป็นอย่างมาก เพราะอะไร หรือทำไมค่าเฉลี่ยการอ่านหนังสือของเด็กไทยลดลง เป็นเรื่องที่นาคใจเป็นอย่างยิ่งเมื่อมีการสำรวจว้า ค่าเฉลี่ยของเด็กไทยในประเทศ มีค่าเฉลี่ยของการอ่านหนังสือที่น้อยลงเป็นอย่างมาก

ด้วยเหตุนี้วาทกรรม “คนไทยอ่านหนังสือปีละ 8 บรรทัด” กระทบความรู้สึกและสร้างความจดจำให้ผู้คนจำนวนมาก ทั้ง ๆ ที่ดูเหมือนว้าจะไม่มีที่มาที่ไปไม่ได้อ้างอิงผลการสำรวจหรือการวิจัยทางวิชาการใด ๆ แต่ได้ตอกย้ำให้ผู้รับสารตระหนักว้า คนไทยอ่านหนังสือน้อย (TK Park, 2015) ดังที่ Lombleantid (2010, p.5) แสดงความคิดเห็นว้า “ผมไม่รู้ว้าคนไทยวันนี้่านหนังสือเพิ่มขึ้นจากปีละ 8 บรรทัดหรือยัง แต่การไม่อ่านหนังสือของคนไทย ถือเป็นการของชาติอย่างยิ่ง” ด้วยเหตุนี้จึงถือได้ว้าสถานการณ์ หรือปัญหาการอ่านของ

คนไทยเป็นเรื่องที่ทุกคนเป็นกังวล เป็นห่วง สถิติการอ่านหนังสือของคนไทย 8 บรรทัด จึงเป็นสถิติที่คอยหลอกหลอนสังคมไทยตลอดเวลา (Probability of reading Thai and Burmese, 2012, p. 19) ถ้าผู้ที่เกี่ยวข้องไม่เร่งรีบแก้ไข

มีข้อความที่หลากหลายที่แสดงอาการต่าง ๆ เมื่อรับรู้ถึงวาทกรรมคนไทยไม่อ่านหนังสือ เช่น จากการพาดหัวข่าวว่า “อึ้ง! เด็กไทยอ่านหนังสือ 2-5 เล่มต่อปี” (Thai children read 2-5 books per year. , 2012) “สปช. เครียดเด็กอ่านหนังสือเดือนละไม่ถึง 3 นาที” (Office of the Primary Education Commission stressing children reading books for less than 3 minutes per month. 2003, p. 16) ดร. สิริกร มณีรินทร์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ กล่าวเพิ่มเติมว่า “เมื่อครั้งที่มีการสำรวจพฤติกรรมกรรมการอ่านของเด็กไทยแล้วพบว่าเด็กไทยอ่านหนังสือ 1 ปี เพียง 6 บรรทัด ก็สร้างความตื่นตระหนกไม่น้อย (“Reading makes you uncommon” Thai children campaign is passionate about reading, 2004, p. 18) จึงเป็นคำถามซ้ำซากที่หลายคนอยากเบือนหน้าหนีเพราะเหตุใดคนไทยถึงอ่านหนังสือลดลง (Bamlungchook, 2012, p. 37) หรือวลีที่เด่น ๆ เช่น

“คนไทยอ่านหนังสือปีละ 8 บรรทัด หนึ่งในประโยคฮิตที่เผยแพร่อย่างรวดเร็วเมื่อไม่กี่ปีที่ผ่านมา และถูกนำไปใช้อย่างกว้างขวางในความหมายประชดประชัน เป็นมุขตลกกับความ “ขี้เกียจอ่าน” ของคนทั้งในสังคมออนไลน์และสังคมจริง จนมีวลีฮิต “ขอแค่ 3 บรรทัด” (Shining the love of reading behavior Read more I can't read much, 2016)

“ในวงการหนังสือเมื่อหลายปีก่อน มีผลการวิจัยที่สะท้อนสะท้อนวงการด้วยประโยคสุดคลาสสิกประโยคหนึ่งที่ทำให้คนทำหนังสือหน้าตา ตกในมาแล้ว นั่นคือประโยคที่ว่า “คนไทยอ่านหนังสือ 8 บรรทัดต่อปี” อย่างไรก็ตามแต่คนนอกวงการเลยที่ตกตะลึงพริ้งเพริดกับประโยคสุดคลาสสิกนี้ สำหรับอาชีพคนทำหนังสือประโยคนี้นี่ยิ่งกว่าเหล็กนابر้อน ๆ ที่ทิ่มแทงลงกลางใจเสียอีก ความเจ็บปวดตรงนี้ผมไม่ได้หมายถึงเพียงแค่เรื่องทางธุรกิจ แต่หมายรวมถึงความรู้สึกผิดหวังกับการมุ่งผันให้สังคมไทยกลายเป็นสังคมอุดมปัญญา” (The 35th National Book Fair and Thai reading habits, 2007, p.13)

3. วาทกรรมทวนกระแส

อย่างไรก็ตาม มีนักวิชาการ และคนกลุ่มหนึ่งไม่เห็นด้วยกับวาทกรรมหลัก เกิดข้อกังขา หรือไม่ยอมรับว่าข้อมูลที่น่าเสนอว่าคนไทยอ่านหนังสือน้อย ไม่รักการอ่าน อาจจะไม่ถูกต้องเสียทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ และข้อมูลอื่น ๆ จากเอกสาร ข่าวต่าง ๆ จึงเกิดเป็นวาทกรรมทวนกระแส เป็นประจักษ์ชัดเสียงคัดค้าน ไม่ยอมรับ โดยมีข้อมูลของตนเองสนับสนุน จริญญา หอมเทียนทอง นายกสมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย กล่าวว่า “การบอกว่าคนไทยอ่านหนังสือวันละ 8 นาที ปีละ 8 บรรทัด ควรเลิกพูดกันได้แล้ว เพราะว่าเป็นข้อมูลที่ทำให้ลายประเทศชาติ ทำให้คนไทยเกิดความอับอาย เป็นไปไม่ได้ที่คนไทยจะอ่านหนังสือกันแค่ปีละ 8 บรรทัด ซึ่งเป็นการพูดดูเสียดสีกันจนกลายเป็นเหมือนว่าเรื่องจริง” (Sowing seeds, love reading 6 months, million copies, 2013) หรือดังที่ Bunchan (2003, p.4) ได้แสดงความคิดเห็นว่า “เกี่ยวกับสถิติการอ่านหนังสือของประชาชน คนไทยเราที่หลายองค์การสำรวจออกมานั้นย่อมมีทั้งที่คนเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย อย่างที่บอกว่าปีหนึ่งๆ คนไทยอ่านหนังสือปีละสองสามบรรทัดบ้าง อ่านหนังสือไม่ถึงสองเล่มบ้าง หรือที่บอกว่าคนไทยอ่านหนังสือไม่ออกรวม 3-4 ล้านคน สถิติเหล่านี้มีคนจำนวนมากทีเดียวที่ไม่คิดว่าเป็นเช่นนั้น” ที่เด่น ๆ เช่น

“ความจริงแล้วปัจจุบัน คนไทยน่าจะอ่านหนังสือได้มากกว่าวันละ 8 บรรทัดอยู่แล้ว เห็นทางสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้และผู้อำนวยการสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ ออกมาเกริ่นกล่าวนำในลักษณะค่อนข้างยินดีกับผลสำรวจครั้งใหม่ล่าสุดที่พบว่าคนไทยอ่านหนังสือ ร้อยละ 81.8 หรือกว่า 50 ล้านคนอ่านหนังสือวันละ 37 นาที ตบท้ายด้วยในทำนองว่า น่าจะถึงเวลาปิดฉากวาทกรรมที่ว่าคนไทยอ่านหนังสือปีละ 8 บรรทัด ได้แล้วกระมัง” (NaRachadamnein, 2014, p. 23)

“ในยุคอินเทอร์เน็ตไม่ใช่เรื่องง่ายเหมือนการวัดปริมาณหนังสือต้องยอมรับว่าคนจำนวนหนึ่งถึงแม้จะไม่ได้อ่านหนังสือเล่มที่จับต้องได้ แต่พวกเขาก็อ่านข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต... ดังนั้นการวัดและประเมินผลจึงต้องครอบคลุม ไม่ใช่เฉพาะการอ่านหนังสือเล่มเท่านั้น ถ้ามาสารทประเมินตรงนี้ได้ครบถ้วนผมว่าการอ่านมันจะขยายกว้างขึ้น ถ้าคิดเฉพาะการอ่านหนังสืออย่างเดียวมันค่อนข้างจะแคบไป” (Jaithai, 1998, p. 87)

อภิปรายผล

ความสำคัญของการอ่าน คนไทยอ่านหรือไม่อ่านหนังสือ อ่านมากหรืออ่านน้อย จึงเป็นวาทกรรมหนึ่งที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อให้คนในสังคมเห็นถึงความสำคัญ ด้วยการตอกย้ำให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างคนมีนิสัยรักการอ่านกับไม่มีนิสัยรักการอ่าน ด้วยการผูกโยงกับวาทกรรมการพัฒนา การพัฒนาชาติและสังคม ด้วยเหตุนี้วาทกรรมถูกสร้างขึ้นเพื่อต้องการให้เห็นว่าการพัฒนาตนและสังคม ต้องผ่านการอ่าน ซึ่งเป็นวิธีการที่ชี้ให้เห็นว่าสังคมใดเป็นสังคมรักการอ่าน มีวัฒนธรรมการอ่านเป็นสังคมที่พัฒนาได้เร็ว กล่าวอีกนัยหนึ่งความสำคัญของการอ่าน เป็นความจริงชุดใหม่ของโลกที่ทุกคนยอมรับ เมื่อเป็น “ความจริง” ก็ไม่จำเป็นต้องตั้งคำถามหรือชวนสงสัยกันอีกต่อไป ไม่มีทางเลือกเป็นอย่างอื่น

เมื่อผลการสำรวจว่าคนไทยอ่านหนังสือน้อยด้วยวลีที่ว่า “คนไทยอ่านหนังสือปีละ 8 บรรทัด” จึงก่อให้เกิดวาทกรรมขึ้นในสังคมไทย จึงส่งผลให้เกิดกระแสการวิพากษ์วิจารณ์ที่มีต่อวาทกรรมในลักษณะติดลบ วิตกกังวล โดยใช้คำพูดแบบเสียดสีเยาะเย้ย แดกดัน และมองว่าเป็นวิกฤตของประเทศที่จะต้องรีบแก้ไข และหาแนวทางสนับสนุนให้คนไทยรักการอ่าน โดยเฉพาะสื่อมวลชน เป็นการช่วยโหมกระพือและตอกย้ำ ดังที่ Taweessit (2004) กล่าวว่า “วาทกรรมเป็นเครื่องมือที่มนุษย์สร้างขึ้นและถูกใช้ร่วมกับอำนาจเสมอ เพื่อผลิต ถ่ายทอด และตอกย้ำความรู้ (เรื่องการอ่าน: ผู้วิจัย) เกี่ยวกับสังคม เพราะฉะนั้นวาทกรรมจึงไม่มีความเป็นกลาง” ด้วยเหตุนี้สังคมไทยจึงรับรู้ในด้านลบด้วยคำพูดแบบเสียดสีเยาะเย้ย แดกดัน ดังที่กล่าวมาแล้ว ดังขอยกตัวอย่างข้อคิดเห็นต่อวาทกรรม เช่น “น่าตกใจมากที่สถิติออกมาอยู่เสมอเกี่ยวกับเรื่องการอ่านของคนไทย” (Kromdith, 2010, B80) หรือ “วาทกรรมคนไทยอ่านหนังสือปีละ 8 บรรทัด กระทบความรู้สึกและสร้างความจดจำให้ผู้คนจำนวนมาก ทั้ง ๆ ที่ดูเหมือนว่าจะไม่มีที่มาที่ไปไม่ได้อ้างอิงผลการสำรวจหรือการวิจัยทางวิชาการใด ๆ แต่มันได้ตอกย้ำให้ผู้รับสารตระหนักว่า คนไทยอ่านหนังสือน้อย” (TK Park, 2015)

ประเด็นที่น่าสนใจก็คือผู้วิจัยต้องการค้นหา และวิเคราะห์วาทกรรมการอ่านที่เกิดขึ้นในสังคมไทย โดยพยายามเปิดเผยให้เห็นถึงฐานะของวาทกรรมการอ่านเป็นสำคัญ ว่าเกิดขึ้นอย่างไร และสังคมรู้สึกอย่างไร วาทกรรมการอ่าน เมื่อพิจารณาตามแนวคิดของมิเชล ฟูโก จึงไม่ใช่เป็นเพียง “คำ” ที่กล่าวถึงเท่านั้น แต่หมายถึงระบบหรือกระบวนการในการผลิต สร้างเอกลักษณ์หรือความหมาย ให้กับสิ่งต่าง ๆ ในโลก ด้วยเหตุนี้หน้าที่ของวาทกรรมตามแนวคิดของฟูโกต์ จึงเป็นการจัดระบบ ระเบียบ กฎเกณฑ์ กติกา โดยมนุษย์เอง เพื่อตรึงและเผยแพร่สิ่งที่สร้างขึ้น รวมไปถึงบางสิ่งบางอย่าง วาทกรรมการอ่านจึงเป็นทัศนคติและมุมมองบางอย่างในทางสังคมที่ถูกสร้างขึ้น (โดยคนกลุ่มหนึ่ง) เพื่ออธิบายความเป็นไปบางอย่าง และเพื่อให้เกิดความชอบธรรมและการยอมรับจากสังคม เพื่อให้ผู้คนยอมรับนับที่แฝงมากับวาทกรรมนั้น (Charoensin-o-larn, 2017) เช่น “ใคร ๆ ก็รู้คนไทยไม่อ่านหนังสือ” (AeiySriWong, 2009, p. 91) หรือ “หันมาดูอัตราการอ่านหนังสือของคนไทยหัวใจสยามบ้าง เราอ่านหนังสือกันน้อยมากจนแทบไม่น่าเชื่อ” (Kai-Nunna, 2014) เป็นต้น

ดังนั้นในการวิเคราะห์วาทกรรมการอ่านในสังคมไทย เพื่อต้องการให้มองเห็นว่า “ความรู้ที่ว่าด้วยการอ่าน” ในฐานะที่เป็นทฤษฎีหนึ่ง (perspective) เท่านั้น ไม่ใช่ความจริงสูงสุดหรือสัจธรรม และชี้ให้เห็นว่าวาทกรรมการอ่านในสังคมไทย (1) เป็นเรื่องของการขาดแคลน เมื่อไปผูกกับความหมายในบริบทตะวันตก หรือประเทศที่คนรักการอ่าน (2) วาทกรรมดังกล่าวเป็นการชี้ให้เห็นว่าเป็นสิ่งที่ปราศจากที่จะบรรลุให้ถึง (3) ความรู้สึกแตกตื่น ถากถาง เสียชื่อเสียงเย้ย ของสังคม เมื่อไม่เป็นไปตามคาดหวัง และ(4) วาทกรรมการอ่านเป็น “ข้อเท็จจริง” ที่ถูกสร้าง หรือกำหนดขึ้นโดยมาตรฐาน กฎเกณฑ์ชุดหนึ่งมากกว่าที่จะเป็นจริงโดยตัวของมันเอง

สุดท้ายผู้วิจัยต้องการชี้ให้เห็นว่าปัญหาของวาทกรรมก็คือมันถูกขยายให้ใหญ่โตเกินกว่าที่มันเป็นจริง ๆ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่ามันจะไม่ใช้เรื่องที่จะไม่เกิดขึ้น วาทกรรมการอ่านในสังคมไทยก็เช่นเดียวกัน กลายเป็นเหยื่ออันโอชะที่ทำให้เกิดวาทกรรม อย่างไรก็ตามเป้าหมายของวาทกรรมต้องการให้สังคมตระหนักว่าปัญหาการอ่านของคนไทยมีอยู่จริง แม้ว่ามันจะถูกสร้างให้ใหญ่เกินตัวก็ตาม เพื่อให้สังคมเกิดอาการตระหนก เพื่อให้มีความรู้สึกนึกคิด จิตสำนึก แล้วหันมาพิจารณาวาทกรรมที่เกิดขึ้นว่าเป็นอย่างไร มีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร ช่วยให้ตระหนักว่าวาทกรรมการอ่านในสังคมไทย ไม่ว่าจะมาในรูปแบบใด ล้วนเป็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจ และเป็นเทคนิคในการครอบงำทั้งสิ้น

ผู้วิจัยใคร่เสนอเพิ่มเติมผลพวงของวาทกรรมที่ส่งผลต่อสังคมส่งผลให้การอ่านของคนไทย เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยยะทางสถิติ ดังที่กิตติรัตน์ ปิตพานิช (Pitipanich, 2019) กล่าวว่า “ผู้คนทุกระดับได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านและมุ่งส่งเสริมให้คนไทยมีพฤติกรรมการอ่าน จนทำให้ปริมาณการอ่านเพิ่มขึ้นทุกปีทั้งในแง่จำนวนคนอ่านและเวลาที่ใช้ในการอ่าน”

บทสรุป

วาทกรรมการอ่านของคนไทย ที่สังคมรับรู้กันทั่วไปว่าคนไทยอ่านน้อย ไม่รักการอ่าน ไม่อ่านหนังสือ หรือไม่มีวัฒนธรรมการอ่าน ด้วยวลีที่ว่า “คนไทยอ่านหนังสือปีละ 8 บรรทัด” เป็นวลีที่คุ้นชินของคนไทยโดยทั่วไป เป็นมายาคติที่ห่อหุ้มสังคมไทยให้ตระหนัก และตอกย้ำถึงปัญหาการอ่านของคนไทยที่เป็นปัญหาระดับชาติ เป็นวาทกรรมที่ตอกย้ำให้เห็นว่าคนไทยไม่รักการอ่าน อ่านหนังสือน้อย และผู้มีบทบาทในการสร้างวาทกรรมหลักคือสำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้เป็นผู้ริเริ่มสำรวจและวิจัยถึงการอ่านของคนไทยอย่างเป็นระบบหรือตามหลักการวิจัย เพื่อตอบโจทย์ปัญหาได้ชัดเจนขึ้น แล้วนำมาเผยแพร่ จนสร้างกระแสโดยทั่วไป มีการนำมาผลิตซ้ำ ขยายความ ข้อมูลหลักฐานสนับสนุนอย่างเป็นระบบตามหลักการของภาคปฏิบัติการของวาทกรรม เช่น การอ้างถึงสถิติ จำนวนหน้า ชั่วโมง นาที ต่อปี พร้อมกับนำไปเปรียบเทียบกับต่างประเทศ ซึ่งทำให้เห็นชัดขึ้นว่าคนไทยอ่านหนังสือน้อย วาทกรรมการอ่านของคนไทยปีละ 8 บรรทัด จึงเป็นการสร้างกระแสใน

ด้านติดลบ หลอกหลอน ให้กับสังคมไทยอีกนาน ถือเป็นวิกฤตอีกด้านหนึ่งของสังคมไทย จนกว่าจะมีการแก้ไขและพัฒนาทุกวิถีทางที่จะทำให้คนไทยรักการอ่านมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ว่าททกรรมการอ่านในสังคมไทยทำให้เห็นถึงวาทกรรมที่แสดงให้เห็นว่าคนไทยอ่านหนังสือน้อย ด้วยวลีที่ว่า “คนไทยอ่านหนังสือปีละ 8 บรรทัด” จึงส่งผลให้เกิดกระแสการวิพากษ์วิจารณ์ในเชิงลบ ทั้ง ๆ ที่วาทกรรมดังกล่าวยังไม่ชัดเจนถึงข้อเท็จจริง และที่มาที่ไปดังกล่าว แต่วาทกรรมได้ตอกย้ำ ครอบงำ ความคิด ความเชื่อ และทัศนคติของคนไทยยากที่จะให้หลุดพ้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. รัฐบาลและหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบเกี่ยวกับเรื่องการอ่าน ต้องออกมาเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้อง เพื่อสร้างวาทกรรมหลักขึ้นมาใหม่ ไม่หลงติดกับวลีดังกล่าว แม้ว่าคนไทยจะอ่านหนังสือน้อยก็ตาม
2. สร้างความชัดเจนในประเด็นของการเก็บข้อมูล หรือการวิจัย ถึงพฤติกรรมการอ่านของคนไทย ว่า การอ่านเฉพาะประเด็นของการอ่านหนังสือเท่านั้น หรือรวมประเด็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทุกประเภท เช่น E-book, E-journal อินเทอร์เน็ต และสื่อสังคมออนไลน์ ด้วย
3. หาแนวทางสร้างวาทกรรมใหม่ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้คนไทยให้ความสนใจ หรือรักการอ่านอย่างเป็นรูปธรรม
4. รัฐบาลควรให้ความสำคัญและสนับสนุนอย่างจริงจังและเป็นระบบเพื่อให้คนไทยรักการอ่าน

เอกสารอ้างอิง

- AeiySriWong, N. (2009, September). Reading. *Matichon Weekly*, 25(1917), 91. [In Thai].
- Athirana. (2010). *Reading and Thai people*. Retrieved 2015 February 6, from <http://athirana.blogspot.com/2010/07/blog-post.html>. [In Thai].
- Bamlungchook, D. (2012, October 15). Myth trap reader, writer Vietnamese people read 10 times more than Thai people. *Prachachat Business*, p. 37. [In Thai].
- Build a nation to progress by reading*. (n.d.). Retrieved 2015 August 26, from <http://nanasarathai.brinkster.net/120609/red.html>. [In Thai].
- Bunchan, N. (2003, September 10). Book gap with readers. *Bangkok Biznews*, p. 4. [In Thai].
- Charoensin-o-larn, C. (2017). *Development discourse* (6 th ed.). Bangkok: Pasa. [In Thai].
- Chiengkul, W. (2012, March 26). Making Thai children love to read good books, so they will recover (Country reform). *Bangkok Biznews*, p. 10. [In Thai].
- Combine reading power resolve crisis, Thai people do not love books. (2003March 25). *Khaosod*. Retrieved 2016 March 14, from <http://www.matichon.co.th/khaosod>. [In Thai].

- Davis, G. (2016). *Why is reading important?* Retrieved 2016 April 21, from <http://www.learn-to-read-prince-george.com/why-is-reading-important.html>.
- Dekdee.com website. (2010). *Adolescence is considered a national force. But if teenagers don't like to read the media, the future will be?* Retrieved 2016 April 11, from <http://www.dek-dee.com>. [In Thai].
- Fairclough, N. (2005). *Discourse analysis in organization studies: The case for critical realism*. *Organization Studies*, 26(6), 915-939.
- Far more than Vietnamese people read 10 times more than Thailand. (2012, October 15). *Prachachat Business*, Retrieved 2016 August 23, from https://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1350275602. [In Thai].
- Igwe, K. N. (2011). Reading culture and Nigeria's quest for sustainable development. *Library Philosophy and Practice (e-journal)*. Retrieved 2016 April 11, from <http://digitalcommons.unl.edu/libphilprac/482>.
- Jaithai, K. (1998, October). Reading culture of the new generation and social crisis recovery. *Siamrat Weekly Review*, 45(20), 86-88. [In Thai].
- Kai-Nunna, P. (2014). *Thai people read 5 books per year. How much compared to neighboring ASEAN*. Retrieved 2015 October 27, from <http://phirakan.blogspot.com/2014/05/5.html>. [In Thai].
- Kay, S. C. (1946, September). Critical reading: Its importance and development. *The English Journal*, 35(7) 380-385.
- Komdith, W. (2010, May 30). Reading the agenda of the world. *Post Today*, B8. [In Thai].
- Lombleantid. (2010, April 26). Thai people read books 37 minutes a day. *Thai Rath*. P. 5. [In Thai].
- Lowkapirom, K. (2009, July 26). Love to read the right way. *Matichon*, p. 22. [In Thai].
- Ministry of Education announcement in 2015 must not be unreadable. (n.d.). Retrieved 2016 November 8, from <https://blog.eduzones.com/rangsit/139592>. [In Thai].
- NaRachadamnein, T. (2014, June 24). 37 minutes Thai reading a book. *Kaosod*, p. 23. [In Thai].
- National Statistical Office. (2012). *Survey of reading of the population 2011*. Bangkok: National Statistical Office. [In Thai].
- Ndikubwayeza, G. (2009, April 25). Rwanda: Reading culture still very low-Minister Habineza. *The New Times*, 13876.
- New numbers, Thai people read less, average 2-5 books. (2012, October 3). *Thaipost*, p. 4. [In Thai].

- Office of the National Human Rights Commission. (2012). *Found two million Thai people do not know the book, suggesting to study the national agenda*. Retrieved 2015 September 2, from http://www.nhrc.or.th/2012/wb/th/print_news_detail.php?nid=787. [In Thai].
- Office of Reading Promotion Project, Office of the Non-Formal and Informal Education. (2009). *2009-2018 Decades of Reading*. Bangkok: Office of Reading Promotion Project, Office of the Non-Formal and Informal Education. [In Thai].
- Office of the Primary Education Commission stressing children reading books for less than 3 minutes per month. (2003, May 16). *Dailynews*, p.16. [In Thai].
- Palani, K. K. (2012, April). Promoting reading habits and creating literate society. *International Refereed Research Journal*, 2(1), 90-94.
- Pattanamongkol, T. (2013, December). The path to create a reading society. *Sarakadee Magazine*, 29(3460), 81-101. [In Thai].
- Phanoi, S. (2003, April 12). Reading: The tool for seeking knowledge of great importance. *Matichon*, p. 14. [In Thai].
- Phongphanit, K. (2012, October 26). Don't research: Thai people don't read books. *Thaipost*, p. 10. [In Thai].
- Pitipanich, K. (2019). *Needle*. Bangkok: TK Park. [In Thai].
- Ponpraprom, P. (n.d.). *Revealing Thai children read fewer books*. Retrieved 2015 December 11, from <http://www.happyreading.in.th/article/detail.php?id=1690>. [In Thai].
- Probability of reading Thai and Burmese. (2012, May 13). *Matichon*, p. 19. [In Thai].
- "Reading makes you uncommon" Thai children campaign is passionate about reading. (2004, April 16). *Daily manager*, p. 18. [In Thai].
- Reading survey and some shocking findings*. (2016). Retrieved 2016 November 23, from https://www.tkpark.or.th/tha/articles_detail/261.
- Sharma, S. (2018). *17 reasons why reading is important for everyone*. Retrieved 2019 September 2, from <https://gladreaders.com/importance-of-reading-books>.
- Shining the love of reading behavior Read more I can't read much*. (2016). Retrieved 2016 October 2, from <http://www.naewna.com/scoop/211217>.
- Sowing seeds, love reading 6 months, million copies*. (2013). Retrieved 2016 December 21, from www.thairath.co.th/content/life/375270. [In Thai].
- Taweedit, S. (Editor). (2004). *Gender: The body challenge identity search*. Chaing Mai: Women's Studies Center, Faculty of Social Sciences, Chaing Mai University. [In Thai].
- Thai children love to read 8 lines per year. (2012, October 25). *Thai Rath*, p. 1,5. [In Thai].

Thai children read fewer books, only 39 minutes. (2009, June 18). *Thai Rath*, p. 1,5. [In Thai].

Thai children read 2-5 books per year. (2012, October). *Komchadluek*, Retrieved 2015 August 21, from <http://www.komchadluek.net/detail/20121002/141383>. [In Thai].

Thai people's reading in 2015, the official survey of the National Statistical Office. (2015). Retrieved 2016 March 19, from <http://www.pubat.or.th/index/pages/News%20Feed/1fec11a00ea152b09a73f301a2f50368>. [In Thai].

The survey results were read with some facts that were discovered and shocked. (2016). Retrieved 2016 November 23, from https://www.tkpark.or.th/tha/articles_detail/261.

The 35 th National Book Fair and Thai reading habits. (2007, April). *Bangkok Biznews*, p. 13. [In Thai].

TK Park. (2011, November 25). "Reading " to improve children's learning. *Matichon*, p. 3. [In Thai].

TK Park. (2015). *Thai people's reading statistics in 2015*. Retrieved 2016 December 21, from https://www.tkpark.or.th/tha/articles_detail/260. [In Thai].

Wong, J. J. (n.d.). *8 reasons why is so importance*. Retrieved 2017 December 2, from <https://www.inspirationboost.com/8-reasons-why-reading-is-so-important>.

World literature, antidote, not love to read. (2009, April 14). *Thaipost*, p. 2,3. [In Thai].